

www.rouzGar.com

معرفی و بررسی کتاب جدید مایکل مور

منوچهر بصیر

چه خیال می‌کنی پیرمرد اگر قدرت خود را به تملق تسلیم کرد وظیفه از سخن گفتن هراس دارد؟
شکسپیر - شاه‌لیر

بعد از واقعه‌ی هولناک یازده سپتامبر، تنها صدایی که از جانب مردم ستم‌دیده‌ی آمریکا بیرون آمد صدای مایکل مور فیلم‌ساز آمریکایی بود. او در کتاب اخیر خود به نام **آهای یارو وطن من کجاست؟** به بزرگ‌ترین افشاگری قرن دست می‌زند. او ثابت می‌کند واقعه‌ی یازده سپتامبر توطئه‌ی مشترک مقامات دولت آمریکا و عربستان سعودی به منظور حمله به عراق و افغانستان و به طور کلی تمام مخالفان در سراسر جهان بود.

مایکل مور نشان می‌دهد که چه‌طور رسانه‌های دولتی با ترفندهای خاصی ذهن مردم را برای پذیرش خواسته‌های نامشروع سرمایه‌داران آماده و از آن‌ها به عنوان گوشت دم توپ استفاده می‌کنند. نویسنده با مراجعه به تاریخ نشان می‌دهد که آمریکا همیشه یار حکومت‌های دیکتاتوری در سراسر جهان بوده و در این راه تمام اصول اخلاقی را کنار می‌گذارد تا به هدف‌های خود برسد. عیب مایکل مور این است که فراموش می‌کند این ماهیت نظام سرمایه‌داری است که برای سود از هیچ‌کاری روگردان نیست و خیلی ساده از آن‌ها می‌خواهد تا سرکوب و استثمار را کنار بگذارند تا ریشه‌های تروریسم خشک شود. درست مثل این است که ما از گرگی بخواهیم دست از دریدن گوسفندان بردارد.

شاید مایکل مور به عمق فاجعه پی برده اما او مثل هر آمریکایی دیگر از برچسب کمونیست می‌ترسد. فراموش نکنیم در دوران جنگ سرد معروف به دوران **مک کارتی** نیز برای سرکوب مخالفان از همان اتهام کمونیست استفاده می‌شد.

مایکل مور به استناد مدارکی قوی و مستدل نشان می‌دهد که دولت آمریکا برای حمله به عراق و افغانستان و سرکوب مخالفان مانند دوران مک کارتی از برجسب تروریسم استفاده می‌کند و در این راه تمام آزادی‌های مدنی، حتا خصوصی‌ترین زوایای زندگی مردم آمریکا را به اسم حالت فوق‌العاده برای مبارزه با تروریسم مورد تجاوز قرار می‌دهد.

البته این اقدامات از ایالات متحد دور از انتظار نیست زیرا همان‌طور که مزاروش در کتاب جدید خود با عنوان **فراسوی سرمایه** نشان می‌دهد، سرمایه‌داری چون غده‌ی سرطانی مجبور است برای بقای خود تمام دنیا را به مرگ بکشاند. اما مزاروش زیرکانه از پرداختن به ریشه‌های درد می‌پرهیزد. و عیب کتاب هم همین جاست.

در مورد عربستان آنچه که جالب است اطاعت بی‌چون و چرای این کشور از منافع آمریکا است. به عبارت دقیق‌تر، منافع عربستان با آمریکا آن‌چنان گره خورده که تفکیک آن غیرممکن است. تمام پول‌های حاصل از فروش نفت در اقتصاد آمریکا سرمایه‌گذاری می‌شود. مایکل مور تاکید دارد که عربستان سعودی اگر پول‌های خود را از بانک‌های آمریکا بیرون بکشد، اقتصاد آمریکا فلج می‌شود.

به طور کلی به جرات می‌توان گفت که عربستان کشوری است که در تاریخ حیات خود پول یا منابع طبیعی و خاک خود را در اختیار جهان غرب به‌ویژه آمریکا گذاشته و به عبارت دقیق‌تر این کشور بعد از انقلاب ایران نقش ژاندارم امپریالیسم را در منطقه ایفا می‌کند.

در جنگ اخیر لبنان سوخت هواپیمای اسرائیلی توسط عربستان تامین می‌شود. بدین ترتیب ملاحظه می‌کنیم همان‌طور که **جرج حبش**، رهبر جبهه‌ی خلق برای آزادی فلسطین، در مصاحبه با **اورینا فالاجی**، روزنامه‌نگار ایتالیایی که به تازگی درگذشت، ابراز داشت، دولت‌های مرتجع عرب مانند عربستان، مصر، عمان و... بسیار خطرناک‌تر از اسرائیل‌اند. به قول معروف شریک دزد و رفیق قافله‌اند.

کارنامه‌ی عربستان از نظر حقوق بشر آن‌چنان سیاه است که سازمان دیده‌بان حقوق بشر آن را در راس حکومت‌های سرکوب‌گر جهان قرار داده. در عربستان به اسم اسلام هیچ‌کس جرات کوچک‌ترین مخالفتی با رژیم را ندارد و مخالفان در میدان‌های مشهور شهرها گردن زده می‌شوند. زنان عربستان هنوز حق داشتن شناسنامه ندارند! و هویت آن‌ها در شناسنامه‌ی شوهر یا پدر آن‌ها ثبت می‌شود. به عبارت دقیق‌تر نوعی حکومت نظامی با چهره‌ی اسلامی برقرار است.

در تحلیل نهایی به‌رغم ادعای رهبران آمریکا و هواداران غرب در مورد وجود دموکراسی در آمریکا، اثبات شده که ایالات متحد فقط در چارچوب منافع خود دموکراسی و حقوق بشر و تمام روابط بین‌الملل را به رسمیت می‌شناسد و هر موقع که لازم باشد به آسان‌ترین صورت ممکن همه‌چیز را زیر پا می‌گذارد.

چامسکی، زبان‌شناس و روشنفکر آمریکایی، معتقد است که در نظام سرمایه‌داری انسان به طور نامحسوس تحت کنترل است و مایکل مور در کتاب خود این ادعا را به طور مستدل و مستند اثبات می‌کند.

پی‌نوشت

— این مقاله پیش‌تر در ماهنامه‌ی **نقدنو**، سال سوم، شماره‌ی ۱۷، اسفند ۸۵ و فروردین ۸۶ چاپ شده‌است.